

Інформація про авторів

ЛЕВЧУК Олена Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри математики, фізики та комп’ютерних технологій, Вінницький національний аграрний університет (21008, м.Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: olena_levcukk@ukr.net).

НОВИЦЬКА Людмила Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри математики, фізики та комп’ютерних технологій, Вінницький національний аграрний університет (21008, м.Вінниця, вул. Сонячна, 3).

LEVCHUK Olena – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Mathematics, Physics and Computer Technologies, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnitsa, Soniachna str., 3, e-mail: olena_levcukk@ukr.net).

NOVYTS’KA Lyudmila – Candidate of Pedagogical Science, Associate Professor of the Department of Mathematics, Physics and Computer Technologies, Vinnytsia National Agrarian University (21008, Vinnitsa, Soniachna str., 3).

ЛЕВЧУК Елена Владимировна – кандидат педагогических наук, доцент кафедры математики, физики и компьютерных технологий, Винницкий национальный аграрный университет (г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: olena_levcukk@ukr.net).

НОВИЦКАЯ Людмила Ивановна – кандидат педагогических наук, доцент кафедры математики, физики и компьютерных технологий, Винницкий национальный аграрный университет (г. Винница, ул. Солнечная, 3).

УДК 378.147:81.243:004

**ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У
ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ©**

А.А. ГАРНИК,
*викладач кафедри української
та іноземних мов,
Вінницький національний
аграрний університет
(м. Вінниця)*

У статті розглянуто ефективність використання сучасних інформаційних технологій у процесі викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі та досліджено, наскільки комп’ютерні технології навчання відповідають сучасним тенденціям інформатизації суспільства. З’ясовано, що особливого значення комп’ютерні технології набувають при вивченні англійської мови, і, навпаки, поглиблені знання англійської мови значно розширюють можливості

користувачів Інтернету, оскільки більше 80% всесвітньої інформації зберігається англійською мовою. Розглянуто застосування нових форм, методів та цілей навчання. Перша – полегшити засвоєння і запам'ятовування навчального матеріалу. Друга – індивідуалізація процесу навчання. Реалізувати ці завдання допомагає застосування мультимедійних технологій та глобальної мережі Інтернет. Широкі можливості надають мультимедійні технології для самоконтролю знань, навичок та вмінь студентів.

Ключові слова: інформаційні технології, іноземна мова, викладання, інтернет-проекти, навчальний процес, програмно-технічний комплекс, демонстраційний комплекс, навчально-демонстраційний комплекс, комп'ютерна лабораторія, мультимедійні технології, глобальна мережа Інтернет.

Літ. 6.

Постановка проблеми. Навчальний процес – це процес організації людської діяльності, метою якої є навчання. У свою чергу навчання – це цілеспрямоване спілкування, у ході якого здійснюється освіта, виховання, розвиток, тобто передається та засвоюється інформація. Отже, навчальний процес безпосередньо пов'язаний з інформаційними технологіями (ІТ), оскільки, передусім забезпечує інформаційні процеси в системі “викладач – студент”, а саме:

- переробку інформації викладачем з метою її доцільного подання;
- передачу інформації студентам у формі знань та вмінь;
- сприйняття та засвоєння інформації студентами;
- уміння використовувати інформацію, тобто набуті знання, вміння та навички.

Сьогодні на роботу кожного навчального закладу суттєво впливають досягнення суспільства в галузі інформаційних технологій. За цих умов набуває значення широке використання комп'ютерів та Інтернету в процесі навчання як безмежного джерела отримання різноманітних знань.

Формулювання цілей статті. Метою статті є дослідження ефективності використання сучасних інформаційних технологій у процесі викладання іноземної мови професійного спрямування у вищій школі та з'ясування того, наскільки комп'ютерні технології навчання відповідають сучасним тенденціям інформатизації суспільства.

Аналіз останніх досліджень. Вивченням застосування інформаційних технологій у процесі викладання іноземної мови займалися такі провідні фахівці-педагоги, як А. Бердичевський [1], І. Бориско [2], В. Дричик [3], О. Джеджула, О. Кужель, С. Ніколаєва[6], О. Шерстюк. Проте на сьогодні використання інформаційних технологій в навчальному процесі залишається не менш актуальним і потребує подальшого дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження. Широкі можливості доступу до найновітнішої інформації за допомогою комп'ютерів та інформаційної мережі все більше привертають увагу викладачів різних дисциплін. Особливого значення комп'ютерні технології набувають при вивченні англійської мови, і, навпаки, поглиблені знання англійської мови значно розширюють можливості користувачів Інтернету. Більше 80% всесвітньої інформації зберігається англійською мовою.

Застосування нових форм і методів навчання зумовлене, насамперед, двома цілями. Перша – полегшити засвоєння і запам'ятовування навчального матеріалу. Друга ціль – індивідуалізація процесу навчання. Реалізувати ці завдання допомагає застосування двох важливих інноваційних технологій останніх років – мультимедійні технології та глобальна мережа Інтернет [5].

На сучасному етапі мультимедійним технологіям може бути передана частина функцій викладача, таких, наприклад, як передача лінгвістичної та змістовної інформації студентам, управління процесом розвитку фонетичних, лексичних та граматичних навичок. Широкі можливості надають мультимедійні технології для самоконтролю знань, навичок та вмінь студентів. При цьому пропонуються різного типу ключі для самоконтролю, зразки розв'язання комунікативних завдань, інструкції-пам'ятки для раціональної організації навчальної діяльності студентів, спеціальні контрольні програми тощо.

Такий потужний засіб підтримки процесу навчання, як комп'ютер, повністю змінює організаційно-методичну структуру заняття, стимулює викладача до використання прогресивних і раціональних форм і методів навчання [1]. Навчання з використанням комп'ютера має такі переваги:

- здійснення контролю відповідно до індивідуального темпу навчальної діяльності. Студент має можливість індивідуально переходити до опрацювання наступної частини навчальної інформації, задавати швидкість подання задач і час, необхідний для їх розв'язання;
- студент може самостійно вибирати рівень складності навчального матеріалу (від вищого рівня складності до нижчого і навпаки). При цьому є можливість спробувати свої сили, обираючи різні рівні складності, таким чином враховуються прогалини у засвоєнні навчального матеріалу;
- демонстрування студенту динаміки розвитку процесів та явищ, їх перетворення, що робить інформацію наочною, носієм інформації стає візуальний образ;
- використання програм під час пояснення нового матеріалу додає навчальному процесу гнучкості.

Останнім часом популярності набувають так звані інтернет-проекти, які спрямовані на підвищення рівня мовленнєвих навичок студентів та допомагають навчитися отримувати великий обсяг країнознавчої інформації. Існують два види проектів: www-проекти і e-mail-проекти. Планування, проведення та результати цих проектів суттєво відрізняються між собою. Перші спрямовані на розвиток умінь знаходити інформацію в Інтернеті та репрезентувати результати власного пошуку, а e-mail-проекти підвищують рівень писемної комунікації [6]. Технологія створення проектів допомагає розв'язувати цілий ряд дидактичних, виховних та розвиваючих освітніх цілей:

1. Сприяти усвідомленню студентами необхідності отримання знань (володіння іноземною мовою).
2. Навчити здобувати ці знання самостійно, вміти застосовувати їх для розв'язання нових пізнавальних і практичних цілей.
3. Сприяти формуванню комунікативних навичок студентів, а саме: здатності працювати в різновидових групах, виконуючи різнорівневі соціальні ролі (лідера, виконавця, посередника тощо).

4. Розширити коло спілкування студентів, знайомство з іншими культурами, різними поглядами на одну проблему.

5. Сформувати у студентів уміння користуватися дослідницькими прийомами: збирати необхідну інформацію, вміти її аналізувати з різних поглядів, систематизувати та висувати різні гіпотези, вміти робити висновки.

Залучення комп'ютерних технологій та Інтернету додає проекту динамізму, змінює його часові межі та – найголовніше – навчає опрацьовувати та аналізувати великий обсяг інформації.

Ефективне використання ІТ в навчальному процесі можливо за умови існування спеціалізованих програмно-технічних комплексів. Спеціалізований програмно-технічний комплекс (ПТК) навчального призначення – це сукупність програмних, технічних і методичних засобів, призначених для використання інформаційних технологій в навчальному процесі. Основні складові ПТК: технічна, програмна, методична. Технічна і програмна складові створюють умовне середовище для використання ІТ як засобу навчання з метою забезпечення наочності й демонстративності подання навчального матеріалу, а також для оволодіння практичними знаннями й навичками роботи із сучасними інформаційними технологіями. Роль методичної складової полягає в наявності навчальної програми, методичних та наочних посібників, дидактичних та демонстраційних матеріалів тощо. Під час формування методичної складової особлива увага має приділятися цілям навчання, професійній спрямованості, наявному рівню знань [3].

Відповідно до цілей використання програмно-технічного комплексу можна виділити такі його типи:

- демонстраційний комплекс;
- навчально-демонстраційний комплекс;
- комп'ютерна лабораторія [2].

Демонстраційний комплекс (ДК) призначений для використання ІТ як засобу навчання з метою підвищення інтересу до предмета та покращення ефективності сприйняття завдяки використанню нових привабливих і швидкозмінних форм подання інформації. Склад ДК: мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор та екран, на який проектується зображення з комп'ютера. Призначення ДК – проведення лекцій, семінарів, конференцій, презентацій тощо.

Навчально-демонстраційний комплекс (НДК) призначений для оволодіння ІТ з метою підвищення загальної мотивації навчання та можливості практичного опанування ІТ. Особливість НДК полягає в тому, що його використання спрямоване на застосування лекційно-практичної форми навчання. Це особливо важливо під час опанування ІТ, оскільки цей напрямок навчання має практичну спрямованість і передбачає безпосередню активність обох сторін процесу навчання: викладача і студента. Склад НДК: локальна комп'ютерна мережа, яка містить у собі:

- демонстраційний мультимедійний комп'ютер викладача;
- сервер, роль якого може відігравати комп'ютер викладача;
- робочі місця – мультимедійні комп'ютери, поєднані локальною мережею;
- мультимедійний проектор і екран.

Призначення НДК – проведення лекційно-практичних занять.

Комп'ютерна лабораторія (КЛ) призначена для формування практичних умінь і навичок роботи з ІТ, забезпечення індивідуалізації навчання (кожен працює в режимі, який його задовольняє); забезпечення доступу до інформації; забезпечення можливості об'єктивної перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок. Склад КЛ: локальна комп'ютерна мережа, яка має сервер (головний комп'ютер), робочі станції. Призначення КЛ – проведення практичних і лабораторних занять, а також виконання самостійної роботи студентів.

Оскільки опанування ІТ має практичну спрямованість, то під час організації процесу навчання з використанням ІТ доцільно використовувати НДК і лекційно-практичну форму роботи.

Висновки. Отже, у рамках лекційно-практичного заняття, яке можна проводити за наявності НДК, є можливість здобути не тільки теоретичні знання, але й практичні навички роботи, що є особливо важливим для опанування ІТ. Крім того, такі комплекси можна застосовувати для вивчення інших дисциплін з використанням сучасних інформаційних технологій, нових методик навчання, що робить процес навчання більш ефективним і відповідним сучасним тенденціям інформатизації суспільства.

Список використаних джерел

1. Бердичевский А.Л. Оптимизация системы обучения иностранному языку / А.Л. Бердичевский. – М.: Высшая школа. – 1989. – 102 с.
2. Бориско Н.Ф. Тенденции развития учебно-методических комплексов с учётом новых информационных и коммуникационных технологий / Н.Ф. Бориско // Иноземні мови. – 2001 – №3. – С. 4-5.
3. Дричик В.К. Комп'ютерні технології на уроці / В.К. Дричик // Інноваційні технології у вивченні англійської мови. – Київ: Шкільний світ. – 2008. – С. 25-28.
4. Зимняя И.А. Интенсивное обучение иностранным языкам в высшей школе: Учебное пособие / И.А. Зимняя. – М.: Издательство МГУ. – 1987. – 92с.
5. Кужель О.М. Можливості використання мультимедійних курсів у навчанні читанню на початковому ступені середньої школи / О.М. Кужель // Иноземні мови. – 2001. – №1. – С. 15-17.
6. Николаева С.Ю. Сучасні підходи до викладання іноземних мов / С.Ю. Николаева, О.М. Шерстюк // Иноземні мови. – 2001. – №1. – С. 30-34.

Список використаних джерел у транслітерації/References

1. Berdychevskii A.L. Optimizatsiya sistemy obucheniya inostrannomu yazyku / A.L. Berdychevskii. – M.: Vysshaya shkola. – 1989. – 102 s.
2. Borisko N.F. Tendentsyi razvitiya uchebno-metodicheskikh kompleksov s uchetom novykh informatsionnykh i kommunykatsionnykh tekhnologii / N.F. Borisko // Inozemni movy. – 2001 – №3. – S. 4-5.
3. Drychuk V.K. Komp'yuterni tekhnolohii na urotsi / V.K. Drychuk // Innovatsiyni tekhnolohii u vyvchenni anhliyskoi movy. – Kyiv: Shkilnyi svit. – 2008. – S. 25-28.
4. Zimniya I.A. Intensivnoye obucheniye inostrannym yazykam v vysshey shkole: Uchebnoye posobiye / I.A. Zimniya. – M.: Izdatelstvo MGU. – 1987. – 92s.
5. Kuzhel O.M. Mozhlyvosti vykorystannia multymediynykh kursiv u navchanni chytanniu na pochatkovomu stupeni serednioi shkoly / O.M. Kuzhel // Inozemni movy. – 2001. – №1. – S. 15-17.
6. Nikolayeva S.Y. Suchasni pidhody do vykladannia inozemnykh mov / S.Y. Nikolayeva, O.M. Sherstiuk // Inozemni movy. – 2001. – №1. – S. 30-34.

**ANNOTATION
USE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES IN TEACHING A
PROFESSIONAL FOREIGN LANGUAGE**

HARNYK Alla,
*Lecturer of Ukrainian and Foreign Languages Department,
Vinnytsia National Agrarian University
(Vinnytsia)*

The effectiveness of modern information technologies in teaching a professional foreign language at higher school is regarded in the article. It is studied how computer technologies meet current trends in the information society. A particular importance of computer technology in learning English is substantiated and vice versa, it is stressed, that the profound knowledge of English greatly enriches Internet users' capabilities as more than 80% of world information is kept in English. The application of new forms, methods and learning objectives is examined. The first aim is to facilitate learning and memorization of training material. The individualization of learning process is the second one. Multimedia technologies and the Internet help to realize these objectives. Multimedia technologies provide great opportunities for self-control of students' skills and abilities.

Key words: information technologies, foreign language, teaching, Internet projects, teaching process, a programming and technical complex, a demonstrative complex, a teaching and demonstrative complex, a computer laboratory, multimedia technologies, the Internet.

Lit. 6.

**АННОТАЦИЯ
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ СОВРЕМЕННЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ
ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ПРЕПОДАВАНИЯ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА
ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО НАПРАВЛЕНИЯ**

ГАРНИК Алла Анатольевна,
*преподаватель кафедры украинского и иностранных языков,
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)*

В статье рассмотрена эффективность использования современных информационных технологий в процессе преподавания иностранного языка профессионального направления в высшей школе и исследовано, насколько компьютерные технологии обучения соответствуют современным тенденциям информатизации общества. Выяснено, что особое значение компьютерные технологии приобретают при изучении английского языка, и, наоборот, углублённые знания английского языка значительно расширяют возможности пользователей Интернета, так как более 80% всемирной информации хранится на английском языке. Рассмотрено применение новых форм, методов и целей обучения. Первая – облегчить усвоение и запоминание учебного материала. Вторая – индивидуализация процесса обучения. Реализовать эти задачи помогает использование мультимедийных технологий и глобальной сети Интернет. Широкие возможности предоставляют мультимедийные технологии для самоконтроля знаний, навыков и умений студентов.

Ключевые слова: информационные технологии, иностранный язык, обучение, интернет-проекты, учебный комплекс, программно-технический комплекс, демонстрационный комплекс, учебно-демонстрационный комплекс, компьютерная лаборатория, мультимедийные технологии, глобальная сеть Интернет.

Лит. 6.

Інформація про автора

ГАРНИК Алла Анатоліївна – викладач кафедри української та іноземних мов, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: alla.garnik@mail.ru).

Alla HARNYK – Lecturer of the Ukrainian and Foreign Languages Department, Vinnytsia National Agrarian University (21008, 3, Soniachna street, Vinnytsia, e-mail: alla.garnik@mail.ru).

ГАРНИК Алла Анатольевна – преподаватель кафедры украинского и иностранных языков, Винницкий национальный аграрный университет (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: alla.garnik@mail.ru).

